

a2.7. SIVISTYSTOIMI

Sivistystoimi sisältää varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukio-opetuksen, vapaan sivistystyön, kirjastotoimen sekä hyvinvointitoimen palvelut. Organisaatio on rakennettu vastaamaan tulevan hyvinvointi- ja sivistyskunnan vaateisiin. Varhaiskasvatusta, perusopetusta ja lukio-opetusta järjestetään ja kehitetään oppimisen, kasvamisen ja hyvinvoinnin näkökulmasta. Vapaata sivistystyötä, kirjastotoimea ja hyvinvointitoimea järjestetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta.

Taloudentasapainotusohjelmat I ja II

Joroisten kunnanvaltuusto on hyväksynyt kaksi taloudentasapainotusohjelmaa (ohjelmat I ja II). Jäljellä olevista toimenpiteistä vuoden 2022 varhaiskasvatuksen osalta päätettiin 20 000 euron menojen leikkauksesta kotihoidontuen osalta. Päätetty toimenpide on huomioitu varhaiskasvatuksen talousarvioesityksessä. On kuitenkin huomioitavaa, että varhaiskasvatuksen kokonaiskustannus nousee 5-vuotiaiden esiopetuskokeilusta johtuen. Valtio korvaa tästä aiheutuvia kustannuksia, mutta tulot eivät kirjaudu varhaiskasvatuksen talousarvioon.

Lukion osalta päätettiin 20 000 euron nettomenojen pienentämisestä. Myös tämä on huomioitu lukion talousarvioesityksessä. On kuitenkin huomioitavaa, että lukion kokonaiskustannus nousee oppivelvollisuusiän laajentamisesta johtuen. Valtio korvaa tästä aiheutuvia kustannuksia, mutta tulot eivät kirjaudu lukion talousarvioon.

VARHAISKASVATUS

Palvelusuunnitelma:

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Kunnan on varhaiskasvatustilain mukaan järjestettävä varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Varhaiskasvatuksen tehtävänä Joroisissa on tuottaa hyvälaatuista, paikkakunnan ominaispiirteisiin parhaiten soveltuvaa varhaiskasvatusta, asiantuntevaa esiopetusta sekä joustavia, perheiden tarpeisiin vastaavia avoimen varhaiskasvatuksen palveluja. Yhteistyössä huoltajien kanssa luodaan lapsen kokonaisvaltaiselle kehitykselle suotuisa kasvuympäristö.

Varhaiskasvatusta toteutetaan päiväkodeissa, ryhmäperhepäiväkodissa, perhepäiväkodeissa ja avoimen varhaiskasvatuksen palveluina, joita ovat säännöllinen ryhmätoiminta lapsiperheille sekä perheohjaus. Lisäksi varhaiskasvatukseen kuuluu lasten kotihoidon tuki.

Valtioneuvoston asetuksen (1.8.2020) mukaan henkilökunnan ja lasten välinen suhdeluku on:

- alle 3-vuotiaiden ryhmässä korkeintaan 12 lasta (1 kasvattaja / 4 lasta)
- yli 3-vuotiaiden ryhmässä korkeintaan 21 (1 kasvattaja / 7 lasta)
- Yli 3-vuotiaiden osapäivähoidossa 1 kasvattaja / 13 lasta.

Yhdessä varhaiskasvatusryhmässä saa olla korkeintaan kolme kasvattajaa vastaava määrä lapsia. Jos päiväkodissa on yksi tai useampia erityisen tai tehostetun tuen tarpeessa olevia lapsia, on tämä otettava huomioon joko lasten tai henkilökunnan lukumäärässä. Suhdeluvusta ei saa poiketa edes henkilöstön äkillisissä ja yllättävissä poissaolutilanteissa (1.8.2021). Kunnassa on varmistuttava siitä, että varhaiskasvatuksessa on käytössä riittävät ja toimivat sijais- tai muut varajärjestelyt.

Esiopetusta järjestetään kirkonkylällä ja Kuvansissa varhaiskasvatuksen toimintana. Joroisten kunta on mukana kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa, joten esioppilaiden määrä on tuplaantunut verrattuna edelliseen vuoteen. Esiopetuksessa työskentelevillä opettajilla tulee olla esiopetuspätevyys.

Varhaiskasvatuspaikkoja perhepäivähoidossa (ml. ryhmäperhepäiväkoti) on 20.

Vuorohoitoa järjestetään omana toimintana joko Kuvansin päiväkodissa tai kirkonkylällä päiväkotia Pyrrissä.

Yöhoitoa ostetaan mahdollisuuksien mukaan Varkauden kaupungilta.

Heinävesi, Joroinen, Leppävirta, Pieksämäki ja Varkaus muodostavat yhteisen varhaiskasvatuksen palvelualueen siten, että edellä mainittujen kuntien asiakasperheet voivat hakea varhaiskasvatuspalveluja joustavasti kuntarajoista riippumatta. Varhaiskasvatuspaikkoja ostetaan/myydään tarvittaessa myös muilta /muille lähikunnille.

Vastuhenkilö: varhaiskasvatuksen esimies

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1-12 kk
Tasalaatuisen varhaiskasvatuksen varmistamiseksi koottuun Kasvattajan käsikirjaan kirjatut toimintatavat ja menetelmät otetaan arjen työkaluna käyttöön kaikissa Joroisten varhaiskasvatussyksiköissä. Erityiseksi kehityskohteeksi nostetaan kasvattajan sensitiivisyys.	Kaikissa yksiköissä perehdytään kirjattuihin menetelmiin ja toimintatapoihin, joista käydään pedagogista keskustelua.	Kasvattajan käsikirjaan kirjattujen menetelmien ja toimintatapojen näkyminen varhaiskasvatuksen arjessa. Syys/lokakuussa arviointikysely, jota käydään läpi kehityskeskustelussa. Jokaiselle kasvattajalle asetetaan henkilökohtaiset tavoitteet työssä kehittymiselle. Arviointi jatkuu keväällä 2023.	Jokaisessa yksikössä Kasvattajan käsikirjassa olevat huoneentaulut on laitettu kaikkien nähtäville. Vaikka kasvattajan sensitiivisyys näkyy arjessa kannustavan puheen lisääntymisenä ja pienien hyvien asioiden huomaamisena ja sanoittamisena, on huomion kiinnittäminen sensitiivisyyteen tärkeää jatkossakin. Arviointikysely toteutunut ja käyty läpi kehityskeskusteluissa loka/marraskuussa. Henkilökohtaiset tavoitteet asetettu ja sekä kasvattaja että tiimi seuraavat asetettujen tavoitteiden toteutumista.
Joroisten kunnan kotouttamisohjelma vuosille 2021-2024 hyväksyttiin 4.10.2021. Ohjelman mukaan kaikilla varhaiskasvatuksen asiakkaina olevilla perheillä on yhdenvertaiset mahdollisuudet	Jokaisessa varhaiskasvatusryhmässä tutustutaan kaikkiin perheisiin ja heidän kulttuuriinsa ymmärtäen, että myös kanta-suomalaisten perheiden kulttuureissa on eroja.	Varhaiskasvatuksessa jatkavilta perheiltä kysytään kevään vasu-keskustelussa toiveita tulevaa toimintakautta varten ja aloittavilta perheiltä	Vasu keskustelujen lisäksi perheiden toiveita on kysytty myös lomakyselyissä. Päiväkodin ovelta tervetuloa teksti kaikkien ryhmäläisten

<p>saada tietoa varhaiskasvatuksesta ja osallistua toiminnan suunnitteluun ja arviointiin.</p>	<p>Varhaiskasvatusryhmissä otetaan käyttöön yhteinen menetelmä lapsen ja perheiden kulttuureihin tutustumiseksi, esim, tähtihenkilö, aarrearkku.</p> <p>Hyödynnetään tulkkipalveluja tarvittaessa yhteisen ymmärryksen varmistamiseksi.</p>	<p>tutustumiskäynnin yhteydessä.</p> <p>70 % perheistä on osallistunut varhaiskasvatuksen perheille suunnattuihin tapahtumiin.</p> <p>Lapsen kasvunkansiossa on 1-2 sivua, joissa näkyy perheen kulttuuri.</p>	<p>äidinkielellä. Pyrrissä otettu käyttöön perheissä vieraileva pehmolelu, jonka mukana kulkevaan vihkoon huoltajat kuvanneet kotikulttuuria.</p> <p>Varhaiskasvatuksen lomakkeita on tarjolla myös englanniksi.</p> <p>Jokaisella lapsella kasvunkansiossa vähintään kaksi kotikulttuuria esittelevä sivu.</p> <p>Tulkkipalvelua hyödynnetty vasu-keskusteluissa ja yhteisissä tapahtumissa.</p> <p>Varhaiskasvatusyksiköiden huoltajille/perheille järjestettyihin tapahtumiin osallistui 70-90% perheistä. Joulujuhlan osallistujamäärään vaikutti korona- ja flunssa-aalto. (Kuvansin päiväkodin juhla peruttiin). Kutsut tapahtumiin myös englanniksi.</p>
<p>Joroisten kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaan (2019) kirjatus vertaissovittelun toimintamallin, käyttöön ottaminen kaikissa varhaiskasvatuksen yksiköissä.</p> <p>Mini Versossa sovittelevan työotteen myötä tavoitteena on edistää lasten toimijuutta,</p>	<p>Henkilökunnalle järjestetään MiniVerso vertaissovittelun ylläpitokoulutus kevään aikana.</p> <p>Kasvattajan käsikirjaan laaditaan ohjesivu vertaissovittelun periaatteista.</p>	<p>Jokainen varhaiskasvatuksessa oleva lapsi on käynyt MiniVerso lasten koulutuksen.</p> <p>Varhaiskasvatusryhmien ryhmävasuihin ja tiimisopimuksiin on kirjattu, kuinka</p>	<p>Koko henkilökunta on osallistunut MiniVerson ylläpitokoulutukseen 1.5.2022.</p> <p>MiniVerson käyttöä arvioitu tiimipalavereissa.</p>

<p>vaikutusmahdollisuuksia ja elämäntaitoja.</p>		<p>vertaissovittelua ryhmässä toteutetaan.</p> <p>Henkilökunnalle ja huoltajille laaditaan kysely vertaissovittelumenetelmän käytöstä.</p> <p>Lasten kokemuksia vertaissovittelusta kerätään tuumaustauoilla.</p>	<p>Suurin osa lapsista käynyt MiniVerso koulutuksen.</p> <p>Vertaissovittelun määrä lisääntynyt varhaiskasvatukses sa huomattavasti.</p> <p>Syksyn vanhempainillassa esiteltiin huoltajille Mini-Versoa.</p> <p>Kyselyt tehtiin huoltajille ja kasvattajille.</p> <p>Huoltajat: (Vastausprosentti alhainen)- vain muutama lapsi oli kertonut MiniVersosta kotona, huoltajat toivovat lisäinfoa aiheesta.</p> <p>Kasvattajat: (Vastauspros. 50) - MiniVerso on käytössä ja osallistanut lapsia riitojen sovitteluun: lapset oppineet sanallistamaan tunteitaan paremmin.</p>
--	--	---	---

Riskienhallinta

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi:

- Haasteelliset lapsiryhmät ja toimiminen pienryhmissä sitoo varhaiskasvatushenkilöstön lapsiryhmään koko työpäivän ajaksi, joten aikaa pedagogiselle keskustelulle ja kehittämistyölle on vaikea löytää.
- Henkilöstön vaihtuvuus ym. poissaolot; laadullisiin tavoitteisiin pääseminen edellyttää joka yksikössä pysyvää, varhaiskasvatussuunnitelman sisäistänyttä henkilöstöä
- Pätevien sijaisten heikko saatavuus

Riskit toteutuivat. Henkilöstön oli vaikeaa löytää aikaa pedagogiselle keskustelulle sekä kehittämistyölle. Lapsiryhmät vaativat koko kasvatustiimin herkeämätöntä huomiota ja yhteinen kehittämistyö jäi vähäiseksi. Henkilökunnalla oli paljon lyhyitä ja pitkiä poissaoloja (mm. korona, influenssa, useat vatsaflunssat, masennus yms.), loppuvuodesta oli erittäin paljon koronaa ja sijaisten löytyminen oli haasteellista, henkilöstö kuormittui jatkuvien työaikamuutosten takia.

Sitovan määräraahataulukon erittely:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030510 Päiväkotihoido							
TOIMINTATUOTOT	205 616	157 422		157 422	218 501	61 079	138,8
TOIMINTAKULUT	-1 939 640	-2 121 451	-11 650	-2 133 101	-2 099 735	33 366	98,4
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 734 025	-1 964 029	-11 650	-1 975 679	-1 881 234	94 445	95,2
Poistot ja arvonalentum	-3 722	-2 481		-2 481	-2 481	0	100,0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄM	-1 737 747	-1 966 510	-11 650	-1 978 160	-1 883 716	94 444	95,2
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030520 Perhepäivähoito							
TOIMINTATUOTOT	36 629	20 500		20 500	13 494	-7 006	65,8
TOIMINTAKULUT	-316 618	-295 255		-295 255	-270 770	24 485	91,7
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-279 989	-274 755	0	-274 755	-257 276	17 479	93,6
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030530 Avoin varhaiskasvatustoiminta							
TOIMINTATUOTOT		150		150		-150	
TOIMINTAKULUT	-52 658	-59 889		-59 889	-61 714	-1 825	103,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-52 658	-59 739	0	-59 739	-61 714	-1 975	103,3
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030540 Muu lasten päivähoito							
TOIMINTAKULUT	-141 362	-146 286		-146 286	-141 756	4 530	96,9
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-141 362	-146 286	0	-146 286	-141 756	4 530	96,9
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030550 Varhaiskasvatuksen hankkeet							
TOIMINTATUOTOT	34 769				79 937	79 937	-100,0
TOIMINTAKULUT	-47 519				-91 421	-91 421	-100,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-12 750	0	0		-11 484	-11 484	-100,0
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %

00030551 Varhaiskasvatuksen hankk. ja laskutett.							
TOIMINTATUOTOT	11 048	7 122		7 122	4 374	-2 748	61,4
TOIMINTAKULUT	-11 148	-7 122		-7 122	-4 400	2 722	61,8
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-100	0	0		-26	-26	-100,0

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030501 Varhaiskasvatus							
TOIMINTATUOTOT	288 062	185 194		185 194	316 306	131 112	170,8
TOIMINTAKULUT	-2 508 945	-2 630 003	-11 650	-2 641 653	-2 669 797	-28 144	101,1
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2 220 883	-2 444 809	-11 650	-2 456 459	-2 353 491	102 968	95,8
Poistot ja arvonalentum	-3 722	-2 481		-2 481	-2 481	0	100,0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄM	-2 224 605	-2 447 290	-11 650	-2 458 940	-2 355 972	102 968	95,8

Talous

Varhaiskasvatuksen menot alittuivat talousarvion osalta. Varhaiskasvatuksen talousarvion tilikauden ylijäämää selittää suurelta osin päiväkotihoidon maksutuottojen suurempi toteuma 61 079 €. Toinen selittävä tekijä on valtion tuki Turvattomista oloista tulleiden lasten varhaiskasvatuksen järjestämiseen suunnattu hanke, joka pienensi päiväkotihoidon talousarviossa varattua henkilöstömäärärahan tarvetta ja sen vaikutus oli noin 35 000 €. Nämä näkyvät päivähoitoon sitovassa määräraha-aulukossa toiminnantuottoja lisäävänä sekä toiminnankuluja laskevana tekijänä. Kolmas selittävä tekijä on talousarvionmuutos 11 650 € (VALT. 07.11.2022), joka tehtiin uusien vuokratilojen kustannuksiin. Näitä vuokratuloja ei osattu ottaa huomioon talousarviota 2022 valmisteltaessa. Tämä kirjaus näkyy sitovan määräraha-aulukon päiväkotihoidon kokonaisuudessa. Talousarvionmuutosta tehdessä sivustystoimella ei ollut käytössään ajantasaista tietoa kuluneen vuoden tarkoista kuluista ja olettamana oli, että kulut kehittyvät talousarvion mukaan ja näin talousarvionmuutos oli tähän oletamaan nähden tarpeellinen.

Toiminta

Toiminta toteutui lähes palvelusuunnitelman mukaan.

Kirkonkylällä kevätkauden aikana tilaratkaisujen selvittely vaati paljon työntekijöiden aikaa ja energiaa, joka oli pois lasten kanssa tehtävästä perustehtävästä. Syksyn aikana pankin väistötiloissa on henkilökunnan jaksamista kuormittaneet lukuisat hengitystieinfektiot. Oireilevia on niin työntekijöissä kuin lapsissakin. Sisäilman vaikutusta oireisiin selvitetään.

Lapsiryhmät ovat suuria ja lisähaasteita toi ukrainalaisten lasten tulo ryhmiin (ei yhteistä kieltä). Hankerahalla palkatut resurssityöntekijät vähensivät sijaisten tarvetta, mutta poissaoloja oli niin paljon, etteivät kaksi työntekijää riittäneet poistamaan sijaisten tarvetta.

Varhaiskasvatusryhmät kirkonkylällä täydet ja kirkonkylän lapsia jouduttu sijoittamaan Kuvansiin Jatkuvat ongelmat tila-asioissa kuormittivat. Väsyneet työntekijät eivät jaksaneet innostua toiminnan kehittämisestä.

Talousarvion kirjalliset tavoitteet

Talousarvion kirjalliset tavoitteet toteutuivat.

PERUSOPETUS

Palvelusuunnitelma:

Perusopetuksen tehtävänä on antaa laadukasta ja monipuolista yleissivistävää opetusta sekä kasvattaa vastuulliseen yhteistyöhön ja hyviin vuorovaikutustaitoihin. Perusopetuksen tavoitteena on, että jokainen nuori jatkaa opintojaan toisella asteella ja suorittaa siellä tutkinnon. Perusopetus huomioi oppilaiden tarpeet yksilöinä. Perusopetuksen kuuluu erityisopetus, yleisopetus (yhtenäiskoulu ja Kuvansin koulu), aamu- ja iltapäivätoiminta sekä perusopetuksen projektit.

ERITYISOPETUS JA OSTETTU ERITYISOPETUS

Erityisopetusta järjestetään jokaisen oppilaan henkilökohtaiset tarpeet huomioiden. Joroisten kunnassa toimii viisi erityisopettajaa. Kolme heistä toimii lukuvuoden 2021-2022 erityisluokanopettajina ja kaksi laaja-alaisena erityisopettajana. Neljä erityisopettajaa toimii yhtenäiskoulussa ja yksi Kuvansissa. Lisäksi osa koulunkäynninohjaajien työpanoksesta on erityisopetuksen kustannuspaikalla. Erityisopetusta ostetaan myös tarpeen mukaan muilta kunnilta, kuntayhtymiltä, valtiolta ja joissakin tapauksissa sairaanhoitopiireiltä.

YLEISOPETUS

Yleisopetus toteutetaan oppilaiden yksilölliset oppimisen tarpeet huomioiden. Yleisopetusta annetaan Joroisten yhtenäiskoulussa sekä Kuvansin koulussa.

APIP – TOIMINTA

Toiminnan tarkoituksena on tarjota lapselle koulupäivän jälkeen turvallinen ja lapsen kasvua tukeva ympäristö, jossa hän voi ammattitaitoisen ohjaajan valvonnassa viettää vapaa-aikaansa. APIP-ryhmä voidaan käynnistää, mikäli ryhmään ilmoittautuu vähintään 10 koululaista. APIP-toiminta järjestetään sekä kirkonkylällä, että Kuvansissa yhteistyössä varhaiskasvatuksen esiopetuksen kanssa.

PERUSOPETUKSEN PROJEKTIT

Perusopetuksen projektien/hankkeiden avulla kunta pyrkii vastaamaan opetushallituksen ja opetusministeriön asettamien painopistealueiden kehittämiseen. Joroinen on saanut valtion erityisavustusta seuraaviin hankkeisiin: Kerhotoiminnan kehittämiseen, lukutaidon- ja lukemisen kulttuurin edistämiseen yläkoululla, sekä koronan vaikutusten tasoittamiseen. Perusopetuksen ja lukio-opetuksen yhteisenä hankkeena on käynnistynyt Ympäristöministeriön tukema Nuoret ja ilmasto -hanke.

Kunnan strategiaa tukevat perusopetuksen toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1-12 kk
Koronatilanteen aiheuttamien vaikutusten tasoittaminen	Riittävät tukitoimet, mm. erityisopetus, tukiopetus ja koulunkäynninohjaajien tuki sekä henkisen hyvinvoinnin tukeminen.	Terveystieteiden ja kouluyhteisön työntekijöiden, huoltajien ja oppilaiden huomioiden ja tilannekuvan kartoitus.	Koronatilanne oli erityisen haastava kevätlukukauden, ja se vaikeutti korjaavien toimien toteuttamista.
Lukutaidon ja lukemisen kulttuurin kehittäminen	Erilaiset tapahtumat ja teemapäivät. Yhteistyö kirjaston ja huoltajien kanssa. Yläkoululla lukuvälkkien toteuttaminen.	Asennoituminen lukemista kohtaan kartoitetaan ja lukutaidon kehitystä seurataan eri tavoin.	Lukutaitotyön hankkeelle haettiin jatkoaikaa ja myönteisen päätöksen jälkeen toteuttaminen käynnistyi erittäin onnistuneesti.

Riskienhallinta

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle:

- Koronaviruksen hallitsematon leviäminen, sijaisten saamisen vaikeus.

Kevään ajan koronatilanne oli hyvin vaikea, mutta helpottui syyslukukaudella. Tämä aiheutti mm. haasteita kuntastrategiaa tukevan perusopetuksen toiminnallisen tavoitteen - Koronatilanteen aiheuttamien vaikutusten tasoittaminen – saavuttamista.

Sitovan määrärahatason erittely:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00031101 Erityisopetus							
TOIMINTATUOTOT	2 295	5 000		5 000	1 932	-3 068	38,6
TOIMINTAKULUT	-379 781	-384 734		-384 734	-377 916	6 818	98,2
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-377 487	-379 734	0	-379 734	-375 984	3 750	99,0
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00031300 Yleisopetus							
TOIMINTATUOTOT	53 411	50 686		50 686	71 329	20 643	140,7
TOIMINTAKULUT	-4 011 687	-4 184 144	-73 760	-4 257 904	-4 142 991	114 913	97,3
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-3 958 276	-4 133 458	-73 760	-4 207 218	-4 071 662	135 556	96,8
Poistot ja arvonalentum	-13 986	-12 821		-12 821	-18 622	-5 801	145,2
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄM	-3 972 263	-4 146 279	-73 760	-4 220 039	-4 090 284	129 755	96,9
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00031400 APIP-toiminta							
TOIMINTATUOTOT	21 350	17 600		17 600	21 650	4 050	123,0
TOIMINTAKULUT	-62 198	-72 894		-72 894	-64 826	8 068	88,9
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-40 848	-55 294	0	-55 294	-43 176	12 118	78,1
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00031500 Perusopetuksen projektit							
TOIMINTATUOTOT	160 020	123 170		123 170	117 725	-5 446	95,6
TOIMINTAKULUT	-205 481	-156 610		-156 610	-158 530	-1 920	101,2
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-45 460	-33 440	0	-33 440	-40 805	-7 365	122,0

Määrärahataulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00031050 Perusopetus							

TOIMINTATUOTOT	237 076	196 456		196 456	212 635	16 179	108,2
TOIMINTAKULUT	-4 659 148	-4 798 382	-73 760	-4 872 142	-4 744 263	127 879	97,4
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-4 422 071	-4 601 926	-73 760	-4 675 686	-4 531 628	144 059	96,9
Poistot ja arvonalentum	-13 986	-12 821		-12 821	-18 622	-5 801	145,2
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄM	-4 436 058	-4 614 747	-73 760	-4 688 507	-4 550 249	138 258	97,1

Talous

Perusopetuksen menot alittuivat talousarvion osalta. Perusopetuksen talousarvion alitusta selittää suurelta osin talousarviomuutos 73 760 € (VALT. 07.11.2022), joka tehtiin perusopetukseen valmistavan opetuksen kuluihin. Näitä kuluja ei osattu ottaa huomioon talousarviota 2022 valmisteltaessa. Tämä kirjaus näkyy sitovan määrärahan taulukon yleisopetuksen kokonaisuudessa. Valmistava opetus liittyy Ukrainasta paenneiden lasten ja nuorten opetukseen. Talousarviomuutosta tehdessä sivistystoimella ei ollut käytössään ajantasaista tietoa kuluneen vuoden tarkoista kuluista ja olettamana oli, että kulut kehittyvät talousarvion mukaan ja näin talousarviomuutos oli tähän oletamaan nähden tarpeellinen. Toinen suurempi talousarvion alitukseen liittyvä tekijä on palkkakulujen alhaisempi kehitys. Tämä johtuu henkilöstölle määritellyistä kelpoisuusehdoista (Asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista 1998/986). Jos palkattu henkilö ei täytä kelpoisuusehtoja, on palkkakulu huomattavasti alhaisempi, kuin henkilön, joka täyttää kelpoisuusehdot. Talousarvio suunnitellaan kelpoisten henkilöiden palkkakulujen mukaan.

Toiminta

Toiminta toteutui lähes palvelusuunnitelman mukaan.

Perusopetuksen osalta lukuvuosi oli kahteen aiempaan lukuvuoteen verrattuna jo normaalimpi, sillä kevään aikana voitiin toteuttaa yhteisiä teemapäiviä, retkiä ja juhlia. Luokat retkeilivätkin kevään aikana poikkeuksellisen paljon ja matkoilla hyödynnettiin paljon kunnan koulukuljetuskilpailutuksessa huomioitua kuljetusetua kello 9-13 välillä.

Maaliskuussa aloitettiin ukrainalaisille lapsille oma valmistavan opetuksen ryhmä. Tätä varten palkattiin opettaja ja koulunkäynninohjaaja. Elokuussa aloitti toinen valmistavan opetuksen ryhmä yläkoulussa.

Haasteita toivat opettajien rekrytoinnit, joita oli keväällä paljon. Kaikkia tehtäviä ei saatu täytettyä kelpoisuusehdot täyttävillä henkilöillä.

Talousarvion kirjalliset tavoitteet

Talousarvion kirjalliset tavoitteet toteutuivat osakseen.

LUKIO-OPETUS

Palvelusuunnitelma:

Lukio antaa opetussuunnitelman mukaisesti opiskelijoille laajan yleissivistyksen ja jatko-opintokelpoisuuden sekä elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Lukio antaa opiskelijoille edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen sekä auttaa opiskelijoita tasapainoiseksi ja toiset huomioonottavaksi ihmiseksi. Joroisten lukio on aktiivinen yhteistyössä ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

Yrittäjyyskasvatuksen osalta jatketaan yhteistyötä XAMK:n kanssa samalla toteutetaan korkeakoulu yhteistyön vaatimuksia, Oman Osuuskunnan sekä paikallisen yrittäjäjärjestön sekä yrittäjien kanssa. Osuuskunta Eihveliä esitellään myös yhdeksännen luokan oppilaille ja kerrotaan sen tarjoamista mahdollisuuksista. Uuden lukion opintosuunnitelman myötä toimintaa kehitetään yrittäjyyskasvatussuunnitelman mukaisesti.

Urheilulinjojen kohdalla jatketaan aktiivista markkinointia, varsinkin oman yläkoulun oppilaiden osalta. Pyritään järjestämään koululiikuntaliiton frisbeegolf -kilpailut Joroisissa ja siirretään lajiosaamista myös yhtenäiskoulun puolelle. Tavoitteena on tarjota mahdollisuuksien mukaan myös frisbeegolf -kerhoja yläkoulussa, salibandyn kohdalla tämä toiminta on jo toimivaa. Mikäli urheiluakatemiaan mahtuu, voidaan 9-luokkalaisia ottaa mukaan akatemiatoimintaan.

Vastuhenkilö: yhtenäiskoulun rehtori, lukion vastuuopettaja

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1-12 kk
Lukion näkyvyyden kasvattaminen	Tuotetaan materiaalia paikallislehteen, sosiaalisiin medioihin ja kanaviin. Pyritään tekemään paremmin lukion toimintaa näkyväksi myös yhtenäiskoulun puolella	Esimerkiksi toteutetut tapahtumat, erilaiset artikkelit yms. paikallisissa julkaisuissa.	Lukion toimintaa pidettiin esillä paikallisessa lehdessä, IG:ssä, FB:ssä ja TIKTOKissa
Henkisen hyvinvoinnin lisääminen	Toteutetaan yhdessä oppilaskunnan kanssa erilaisia tempauksia, tapahtumia ja tarvittaessa koulutusta, joiden avulla parannetaan henkistä hyvinvointia lukiossa	Oppilaskunta toteuttaa alkuvuodesta kyselyn opiskelijoiden joukossa, kartoittaen opiskelijoiden tarpeita. Vastaavanlainen kysely toteutetaan henkilökunnan parissa.	Lukiossa toteutettiin kysely, jossa kartoitettiin opiskelijoiden toiveita. Lukiolaisille järjestettiin viikkokisoja ja erilaisia teemapäiviä.

Riskienhallinta:

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle:

- Koronan tms. aiheuttamat haasteet, erilaiset rajoitteet voivat edelleen haitata normaalia työskentelyä.

Korona ei merkittävästi haitannut lukiokoulutuksen järjestämistä.

Sitovan määräraha-aulun erittely:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00032100 Lukio							
TOIMINTATUOTOT	3 386	5 508		5 508	4 951	-557	89,9

TOIMINTAKULUT	-747 902	-807 128		-807 128	-758 407	48 721	94,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-744 516	-801 620	0	-801 620	-753 456	48 164	94,0
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00032200 Lukion hankkeet							
TOIMINTATUOTOT	65 808	37 244		37 244	46 748	9 504	125,5
TOIMINTAKULUT	-75 323	-37 506		-37 506	-36 452	1 054	97,2
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-9 515	-262	0	-262	10 295	10 557	-3 929,4

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00032000 Lukio-opetus							
TOIMINTATUOTOT	69 194	42 752		42 752	51 699	8 947	120,9
TOIMINTAKULUT	-823 226	-844 634		-844 634	-794 860	49 774	94,1
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-754 031	-801 882	0	-801 882	-743 161	58 721	92,7

Talous

Lukiokoulutuksen menot alittuivat talousarvion osalta. Lukiokoulutuksen talousarvion alitusta selittää suurelta osin toimintakulujen alhaisempi kehittyminen aineiden ja tarvikkeiden osalta 20 000€, henkilöstökulujen osalta 10 000€ sekä vuokrien alhaisempi toteuma 14 000 €.

Toiminta

Toiminta toteutui palvelusuunnitelman mukaan.

Keväällä 2022 lukiossa toteutettiin poikkeuksellisen monta Erasmus-vierailua ulkomaille. Kaikki suunnitellut matkat päästiin toteuttamaan huolimatta koronatilanteesta. Matkat suuntautuivat Turkkiin, Portugaliin, Puolaan, Romaniaan ja kaksi kertaa Espanjaan. Matkat toteutettiin poikkeuksellisen tiivissä aikataulussa, koska osa matkoista oli peruuntunut koronan vuoksi ja niitä ei olisi voitu järjestää enää seuraavana lukuvuonna.

Talousarvion kirjalliset tavoitteet

Talousarvion kirjalliset tavoitteet toteutuivat osakseen.

KIRJASTOTOIMI TOENPERÄN KIRJASTO

Palvelusuunnitelma:

Toenperän kirjaston toimintasuunnitelman mukaisesti kirjastotoimi järjestää kirjastopalvelut Joroisten ja Rantasalmen kuntien alueella sekä kirjastoautopalvelut myös Juvan kunnan alueella. Kirjastotoimi pyrkii osaltaan takaamaan hyvin toimivat lähipalvelut kunnissa. Kirjastot pyrkivät aktiivisesti ja luovasti osallistumaan savolaisen verkostomaisen kirjastoyhteistyön luomiseen, keskiössä savolainen kirjastoasiakkuus. Toimintaa ohjaavat laki yleisistä kirjastoista, kuntien strategiat sekä Toenperän kirjaston toimintasuunnitelma ja sen mukaiset tavoitteet.

Vastuuhenkilö: kirjastotoimenjohtaja

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1-12 kk
Kirjaston asiakas saa tarvitsemaansa digitukea.	Kirjastohenkilöstön osaamisen kehittäminen	Digituen asiakaskäyntien määrä	Joroinen: 20 Rantasalmi: 110
Kirjastotiloja käytetään oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan edistäen täten yhdenvertaisuutta ja osallisuutta. Kirjasto edistää myös moniarvoista kulttuurista vuoropuhelua	Omatoimisen tapahtumatuotannon edistäminen	Tapahtumien ja osallistujien määrä	Joroinen Tapahtumia: 48 Osallistujia: 740 Rantasalmi Tapahtumia: 101 Osallistujia: 1981

Riskienhallinta:

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle:

- Omatoimisen toiminnan prosessia ei saada kehitettyä.

Riski ei toteutunut

Sitovan määräraahataulukon erittely:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00034100 Joroisten kirjastoyksikkö							
TOIMINTATUOTOT	4 984	4 995		4 995	5 104	109	102,2
TOIMINTAKULUT	-254 936	-268 448		-268 448	-259 424	9 024	96,6
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-249 952	-263 453	0	-263 453	-254 320	9 133	96,5
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00034110 Juvan kirjastoyksikkö							
TOIMINTATUOTOT	1 884						
TOIMINTAKULUT	-1 884						
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	0	0		0		
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00034120 Rantasalmen kirjastoyksikkö							
TOIMINTATUOTOT	222 521	221 155		221 155	219 531	-1 624	99,3
TOIMINTAKULUT	-222 521	-221 155		-221 155	-219 531	1 624	99,3
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	0	0		0		
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00034130 Kirjastoautotoiminta							
TOIMINTATUOTOT	78 669	83 510		83 510	92 209	8 699	110,4
TOIMINTAKULUT	-116 845	-125 738		-125 738	-136 720	-10 982	108,7
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-38 176	-42 228	0	-42 228	-44 511	-2 283	105,4
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00034200 Kirjastotoimen projektit							
TOIMINTATUOTOT	25 658				1 926	1 926	-100,0
TOIMINTAKULUT	-21 697				-8 175	-8 175	-100,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	3 962	0	0		-6 249	-6 249	-100,0

Määräraahataulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00034000 Kirjastotoimi							
TOIMINTATUOTOT	333 717	309 660		309 660	318 771	9 111	102,9

TOIMINTAKULUT	-617 883	-615 341		-615 341	-623 850	-8 509	101,4
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-284 166	-305 681	0	-305 681	-305 079	602	99,8

Talous

Kirjastotoimen talousarvio toteutui.

Toiminta

Toiminta toteutui palvelusuunnitelman mukaan.

Rantasalmen kunta päätti irtaantua Toenperän kirjastosta vuoden 2023 alusta. Tämä irtaantuminen on aiheuttanut paljon hallinnollista työtä. Kirjaston vakituisesta henkilöstöstä kirjastonhoitaja oli virkavapaalla ja tehtävää hoidettiin viransijaisvoimin. Kirjasto on ollut suuressa muutoksessa ja toimintaa varjosti osakseen myös korona ja siitä johtuvat poissaolot sekä muut järjestelyt.

Loppuvuonna keskityttiin uuden toimintamallin luomiseen. Aiemmin Joroisten kunta järjesti kirjastopalvelut kolmen kunnan alueella mukaan lukien kirjastoautoiminta. Uudessa toimintamallissa Joroisten kunta tuottaa vuoden 2023 alusta alkaen vain oman kunnan yleisen kirjaston toiminnan ja siirtyy ostamaan kirjastoautopalvelua Rantasalmen kunnalta. Toiminta muuttuu täysin aiemmin totutusta. Tämä toki vaikutti kirjaston kehittämiseen sekä vuoden 2022 toiminnallisten tavoitteiden saavuttamiseen.

Loppuvuoden aikana käytiin laajaa keskustelua kirjaston johtamismallista ja kirjaston suunnasta. Nämä linjaukset ja päätökset näkyvät vuoden 2023 aikana. Talousarvion kirjalliset tavoitteet toteutuivat osakseen.

Talousarvion kirjalliset tavoitteet

Talousarvion kirjalliset tavoitteet toteutuivat osakseen.

VAPAA SIVISTYSTYÖ

Palvelusuunnitelma:

Soisalo-opisto toimii Heinäveden, Joroisten, Pieksämäen ja Varkauden alueella. Sen toimialat ovat vapaan sivistystyön koulutus (kansalaisopisto), taiteen perusopetuksen laaja oppimäärä (musiikkiopisto, musiikkileikkikoulu ja tanssikoulu), taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä (tanssikoulu, kuvataidekoulu, puhallinkoulu, käsityökoulu, taideleikkikoulu ja musiikkikoulu) sekä avoin yliopisto-opetus, ammatillinen täydennyskoulutus ja muu kehittämistyö.

Soisalo-opisto tarjoaa tavoitteellista opiskelua sekä itsensä kehittämistä ja tätä kautta edistää yksilön hyvinvointia. Toiminta-alueita on koko Soisalo-opiston alue ja toimintaa Joroisissa on kirkonkylän ja Kuvansin lisäksi haja-asutusalueen kylillä.

Vastuhenkilö: sivistysjohtaja

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1-12 kk
Soisalo-opisto edistää kuntalaisten hyvinvointia	Kuntalaisten osallistaminen opiston toiminnan suunnitteluun asiakaskyselyillä	1. Asiakaspalautteiden lukumäärä 2. Ainealueiden määrä, joille asiakaskyselyt lähetetään	1. Kyselyyn vastanneita on noin 900. 2. Kysely lähetettiin jokaiselle ainealueelle ja jokaiselle lukuvuoden mittaiselle kurssille. Saimme todellista tietoa ja toiveita kuntalaisilta. Kyselyiden tulokset olivat erinomaisia. Kurssille osallistuminen vaikuttaa merkittävimmin: uuden oppimisena, uusiin ihmisiin tutustumisena, mielialan parantumisena ja onnistumisen tunteen kokemuksina. Soisalo-opisto edistää kuntalaisten hyvinvointia.
Soisalo-opisto edistää kestävä kehitystä	Kestävän elämäntavan tietoisuuden syventäminen ja opetuksen kehittäminen ekososiaalisten arvojen mukaisesti	1. Koulutuksien ja osallistujien lukumäärä 2. Kestävää elämäntapaa huomioivien kurssien lukumäärä	1. Yhteensä kahdeksan koulutusta, joissa yhteensä 96 osallistujaa. 2. Kestävän elämäntavan erityisesti huomioivia kursseja toteutui 12. Pilottikursseilla kokeiltiin erilaisia kestävä kasvatuksen menetelmiä ja työkaluja. Kokemusten perusteella hyviä käytänteitä jaetaan opiston

			<p>koko toimintaan. Ekososiaalinen sivistys lisää merkityksellisyyttä ja osallisuuden kokemusta. Opetusjärjestelyissä huomioidaan kestävä kehitys toistuvasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opettajan matka (pyrimme hankkimaan osaavat opettajat mahdollisimman läheltä ja tekemään työpäivän niin, että ajoa eri toimipisteiden välillä tulee mahdollisimman vähän) • osallistujien matka (kurssi viedään lähelle osallistujia, esim. sivukylät) • investoinnit (huomioidaan tuotteen valmistamiseen liittyvät ekologiset tekijät sekä varaosat/ korjattavuus) • käytettävä materiaali (valmistus, jos uutta kierrätettävät materiaalit) <p>3. suurimpaan osaan opiston palavereista on mahdollisuus osallistua etäyhteyksin.</p>
--	--	--	---

Riskienhallinta:

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi:

- Käyttäjäkunta vähenee kunnan ikärakenteen ja väestötappion myötä → kaikki kurssit eivät toteudu

Riski ei toteutunut ikärakenteen tai väestötappion myötä, vaan koronarajoitusten takia pieni osa opetuksesta jäi toteutumatta ja ryhmäkokoja jouduttiin pienentämään

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00035000 Vapaa sivistystyö							
TOIMINTAKULUT	-103 108	-110 409		-110 409	-102 785	7 624	93,1
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-103 108	-110 409	0	-110 409	-102 785	7 624	93,1

Talous

Vapaan sivistystyön talousarvio toteutui lähes.

Toiminta

Toiminta toteutui palvelusuunnitelman mukaan.

Ukrainalaisille pidettiin kolme suomen kielen kurssia, tuntimäärä yhteensä 123. Touko-kesäkuussa järjestettiin kaksi kurssia (tuntimäärä 90), näitä tunteja ei pystytty ennakoimaan suunnittelussa. Kun pieni osa vapaan sivistystyön tunneista jäi toteutumatta, niin kurssit eivät aiheuttaneet suurta lisäystä.

Soisalo-opiston vapaan sivistystyön/ kansalaisopiston tilattujen tuntien määrää vähennettiin vuodelle 2022 aiemmasta 3600 tunnista 3000 tuntiin. Tuntihinta nousi 20,5 eurosta 25 euroon. Tilattujen tuntien pienempi määrä piti kustannukset suunnilleen ennallaan.

Talousarvion kirjalliset tavoitteet

Talousarvion kirjalliset tavoitteet toteutuivat.

HYVINVOINTI

Palvelusuunnitelma:

Kuntalain mukaisesti Joroisten kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestävästä kehitystä alueellaan. Hyvinvointia edistääkseen kunta kehittää kunnan elinvoimaa ja toimintakykyä pitkäjänteisesti ja kokonaisvaltaisesti, tunnistaa eri-ikäisten kuntalaisten hyvinvointitarpeet sekä –odotukset ja luo edellytyksiä hyvään elämään palveluiden järjestämisen kautta, ehkäisee ja vähentää sosiaalisia ongelmia ja eriarvoisuutta sekä tekee yhteistyötä alueen muiden toimijoiden kanssa kunnan asukkaiden terveyden- ja hyvinvoinnin edistämiseksi ja hyvinvointitietouden keräämiseksi. (Kuntastrategia 2018–2022).

Hyvinvointipalveluiden tehtävänä on tarjota kuntalaisille hyvinvointia tukevia ja lisääviä vapaa-ajan palveluita.

Hyvinvointipalvelut sisältävät liikuntatoimen, nuorisotoimen, etsivän nuorisotyön, kulttuuritoimen ja museon.

Vastuhenkilö: hyvinvointipäällikkö

LIKUNTAPALVELUT

Liikuntapalvelut luovat edellytyksiä ja mahdollisuuksia kuntalaisten aktiiviseen ja liikkuvaan elämään. Liikunnallisia mahdollisuuksia tuotetaan omien liikuntapaikkojen ja liikuntapalveluiden kautta sekä tuetaan kolmannen sektorin liikunnallista työtä. Kunta keskittyy omassa liikuntapaikkatuotannossaan matalan kynnyksen liikuntapalveluiden tuottamiseen ja niiden esille tuomiseen.

Urheilutalo (kiinteistö ja siihen liittyvät asiat) on hallinnollisesti teknisessä toimessa, mutta toiminta talon sisällä on sivistystoimessa.

Vastuhenkilöt: hyvinvointipäällikkö ja liikunnanohjaaja

NUORISOPALVELUT

Nuorisopalveluilla tuetaan nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistetään aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista vahvistumista sekä parannetaan kasvu- ja elinoloja. Nuorisopalvelut tuottavat suuren osan palveluistaan lähellä asiakkaita.

Etsivä nuorisotyö perustuu nuoren vapaaehtoisuuteen ja nuoren kanssa tehtävään yhteistyöhön.

Nuorisotyö sisältää perusnuorisotyön, etsivän nuorisotyön ja nuorisovaltuustotoiminnan.

Vastuhenkilöt: hyvinvointipäällikkö, nuoriso-ohjaaja ja etsivä nuorisotyöntekijä

KULTTUURIPALVELUT

Kulttuuripalveluiden tavoitteena on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa sekä ylläpitää museotoimintaa.

Joroinen on mukana lastenkulttuurikeskus Versossa. Verso on Varkauden kaupungin alaisuudessa toimiva, kuntien muodostama verkostomuotoinen lastenkulttuurikeskus. Verson palvelut vahvistavat lasten ja nuorten identiteettiä, kasvattavat kulttuurin kokemiseen antamalla mahdollisuuden osallistua elämyksiin ja oman kulttuurin luomiseen.

Karhulahden kotiseutumuseo kuuluu kulttuuritoimen alaisuuteen.

Vastuhenkilö: hyvinvointipäällikkö

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1–12 kk
---------	----------------------	----------	-----------------

<p>Liikuntapalvelut tukevat ja lisäävät kuntalaisten hyvinvointia ja toimintakykyä.</p>	<p>Ohjattuja vuoroja tarjotaan matalan kynnyksen periaatteella kaiken ikäisille ja kuntoisille kuntalaisille, mukaan lukien erityisryhmät.</p> <p>Ylläpidetään urheiluseurojen ja kunnan välistä yhteistyötä.</p> <p>Ylläpidetään liikuntapaikkoja ja -alueita sekä kehitetään uusia liikuntamuotoja matalan kynnyksen periaatteella.</p>	<p>Ohjattujen viikoittaisten ryhmien ja osallistujien määrä.</p> <p>Yhteiset tapahtumat ja toiminta.</p> <p>Järjestöfoorumi kaksi kertaa vuodessa.</p> <p>Liikuntakysely kuntalaisille.</p> <p>Liikuntapaikkatietojen pitäminen ajan tasalla ja liikuntapaikkojen ja -alueiden tunnetuksi tekeminen kuntalaisille.</p>	<p>Koronatilanteesta johtuen ajalla 10.–30.1. oli vain lasten ja nuorten ohjauksia; ohjattuja ryhmiä oli neljä/vko ja osallistujia n. 30–35. 31.1.–20.3 ryhmiä oli 11/vko ja osallistujia 90–110 ja 21.3.–2.6. ryhmiä oli 15/vko ja osallistujia 100–120. 1.7.–10.8. kaikki vakioryhmät olivat kesätauolla, 11.8.–16.12. ryhmiä oli 14/vko ja osallistujia 120–140</p> <p>Omatoiminen hiihtoviikonloppu järjestettiin 4.–6.3. ja osallistujia oli 45.</p> <p>Suomen liikkuvien kunta - tapahtuma järjestettiin 21.5. ja siihen liittyen unelmien liikuntaviikko (16.–20.5.).</p> <p>Rantauimakoulut pidettiin 25.–29.7. kirkonkylässä ja Kuvansissa ja osallistujia oli yhteensä 30. Halliuiimakouluun 1.–5.8. osallistui 19 lasta.</p> <p>Järjestöfoorumeja ei järjestetty syksyllä vähäsen osanottajamäärän vuoksi.</p> <p>Liikunta-aiheinen kysely toteutettiin 9.9.–2.10. ja siihen vastasi 61 kuntalaista.</p> <p>Vanhustenviikolla (6.10.) järjestettiin ulkoilutapahtuma, johon osallistui 40–50 ikäihmistä.</p>
---	---	--	---

			Liikuntapaikkatiedot on pidetty ajan tasalla ja niitä on markkinoitu mm. sosiaalisessa mediassa.
Nuorisopalvelut tukevat ja lisäävät nuorten hyvinvointia vaikuttamismahdollisuuksia.	<p>Lapsille ja nuorille tuotetaan matalan kynnyksen palveluita ja tilatoimintaa lähipalveluna. Pääpaino on ennaltaehkäisevässä työssä.</p> <p>Nuorten vaikuttamismahdollisuudet.</p> <p>Etsivä nuorisotyö tavoittaa jokaisen nuoren, joka on ilmoitettu etsivälle työntekijälle.</p> <p>Ylläpidetään aktiivisesti yhteistyöverkosta.</p>	<p>Nuorisotilatoiminta, teemaillat, tapahtumat ja junnujen kesätoiminta.</p> <p>Nuorisotoimen ja nuorisovaltuuston yhteistyö, nuorten kuulemistilaisuus. Yhteistyö koulujen, oppilaskuntien, järjestöjen ja yhdistysten kanssa.</p> <p>Ilmoitettu nuori/tavoitettu nuori (PAR-tilastointijärjestelmä).</p> <p>PAR-tilastointijärjestelmä.</p>	<p>Nuorisotilatoimintaa toteutettiin keväällä pääasiallisesti kahvinuokkari-toimintana. Splättrisretki järjestettiin 24.5. ja junnujen kesänuokkaritoimintaa 6.–23.6. Syksyllä nuorisotilatoimintaa toteutettiin suunnitelman mukaan ja lisäksi järjestettiin nuorille toimintaa (mm. elokuvailta, Halloween-nuokkari ja joulunuokkari).</p> <p>Uusi nuorisovaltuusto (16 jäsentä) aloitti toimintansa marraskuussa ja järjestäytyi joulukuussa.</p> <p>Nuorten kuulemiskyselyä, eikä kuulemistilaisuutta järjestetty tänä vuonna, vaan ne korvattiin nuorten osallisuushankkeella, jossa nuoria kuultiin ja käytiin vuoropuhelua työntekijöiden, päättäjien ja virkamiesten kanssa. Työpajat toteutettiin 22.3., 12.4. ja 11.5. ja hankkeesta laadittiin loppuraportti.</p> <p>Etsivässä nuorisotyössä oli 41 aktiivista asiakasta, uusia yhteydenottoja tuli 38.</p>
Kulttuuripalvelut tukevat ja lisäävät	Kylien elinvoima ja yhteisöllisyys.	Yhteydenpito kyliin, Pohjois-Savon kylät	Kuvansin Asukasyhdistys ry perustettiin

kuntalaisten hyvinvointia.	<p>Verkostoyhteistyö muiden kuntien kanssa.</p> <p>Järjestöt.</p> <p>Karhulahden museoalueen toiminta.</p> <p>Lastenkulttuurikeskus Verso.</p>	<p>ry:hyn ja kylien kehittämisavustukset.</p> <p>Kulttuuri kuulolla-verkosto.</p> <p>Yhteydenpito järjestöihin.</p> <p>Varhaiskasvatuksen teemapäivät, tapahtumat ja eläimet.</p> <p>Toimintaa toteutetaan toimintasuunnitelman mukaisesti.</p>	<p>alkuvuodesta. Kylien kehittämisavustusta myönnettiin viidelle kylälle yhteensä 18 000 €. Pohjois-Savon Kylien kyläilta järjestettiin Joroisissa 28.9.</p> <p>Kulttuuri kuulolla-verkosto kokoontui säännöllisesti ja työsti mm. Pohjois-Savon kulttuuristrategiaa.</p> <p>Iltatoripalaveri järjestöille pidettiin 7.4.</p> <p>Iltatori oli museolla 7.7. ja varhaiskasvatuksen museopäivät 15.–22.8. Eläimet (lampaat ja kukot) tulivat museolle heinäkuussa.</p> <p>Tonttupolku varhaiskasvatukselle ja alakoululuokille järjestettiin 28.11.–2.12. ja osallistujia oli 157. Kävijöitä museolla oli 856.</p> <p>Verson toimintaa toteutettiin toimintasuunnitelman mukaisesti, mm. satutuokiotoimintaa.</p>
----------------------------	--	---	---

Riskienhallinta:

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi:

- Kunnalla tai yhteistyötahoilla ei ole riittävästi resursseja toteuttaa toimintaa tai ylläpitää liikuntapaikkoja.
- Etsivä nuorisotyö perustuu vapaaehtoisuuteen (nuoren ei ole pakko sitoutua palveluun) ja nuoren motivaation puute.

Riskit eivät toteutuneet.

Sitovan määräraahataulukon erittely:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00036100 Liikuntatoimi							
TOIMINTATUOTOT	10 993	11 540		11 540	16 488	4 948	142,9
TOIMINTAKULUT	-201 075	-207 676		-207 676	-200 090	7 586	96,3
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-190 082	-196 136	0	-196 136	-183 602	12 534	93,6
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00036200 Nuorisotoimi							
TOIMINTATUOTOT	32 186	30 194		30 194	30 179	-15	99,9
TOIMINTAKULUT	-139 336	-145 552		-145 552	-121 013	24 539	83,1
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-107 151	-115 358	0	-115 358	-90 834	24 524	78,7
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00036300 Kulttuuritoimi							
TOIMINTATUOTOT	340	197		197	148	-49	75,1
TOIMINTAKULUT	-50 224	-54 599		-54 599	-42 820	11 779	78,4
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-49 885	-54 402	0	-54 402	-42 672	11 730	78,4
Poistot ja arvonalentum	-1 459	-1 459		-1 459	-1 459	0	100,0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄM	-51 343	-55 861	0	-55 861	-44 131	11 730	79,0
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00036400 Kylien elivoima							
TOIMINTAKULUT	-15 573	-20 865		-20 865	-18 294	2 571	87,7
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-15 573	-20 865	0	-20 865	-18 294	2 571	87,7
	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00039010 Siv. ja vapaa- aikatoimen hankkeet							
TOIMINTATUOTOT					25 000	25 000	-100,0
TOIMINTAKULUT	-338				-39 815	-39 815	-100,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-338	0	0		-14 815	-14 815	-100,0

Määräraahataulukko sitovalla tasolla:

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00035500 Hyvinvointi							
TOIMINTATUOTOT	43 518	41 931		41 931	71 815	29 884	171,3
TOIMINTAKULUT	-406 546	-428 692		-428 692	-422 032	6 660	98,4

TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-363 028	-386 761	0	-386 761	-350 217	36 544	90,6
Poistot ja arvonalentum	-1 459	-1 459		-1 459	-1 459	0	100,0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄM	-364 487	-388 220	0	-388 220	-351 676	36 544	90,6

Talous

Hyvinvoinnin talousarvion menot alittivat talousarvion. Toiminnan tuotot olivat arvioitua suuremmat, koska kunnan jalkautuvan kuraattorin hanke tiliöityy hyvinvoinnin alle ja tästä syystä hyvinvoinnin tilikauden ylijäämä on suurehko kokonaisuuteen nähden.

Toiminta

Toiminta toteutui palvelusuunnitelman mukaan.

Korona rajoitti alkuvuonna hyvinvointipalveluiden tapahtumia ja toimintaa. Korona ei ole enää alku syksystä rajoittanut hyvinvointipalveluiden ja tapahtumia ja toimintaa.

Talousarvion kirjalliset tavoitteet

Talousarvion kirjalliset tavoitteet toteutuivat.

SIVISTYSTOIMI YHTEENSÄ

	TP 2021	TA 2022	TA muutos 2022	TA yht. 2022	Toteuma 1-12 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030010 SIVISTYSTOIMIALA							
TOIMINTATUOTOT	971 567	775 993		775 993	971 225	195 232	125,2
TOIMINTAKULUT	-9 118 856	-9 427 461	-85 410	-9 512 871	-9 357 586	155 285	98,4
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-8 147 288	-8 651 468	-85 410	-8 736 878	-8 386 361	350 517	96,0
Poistot ja arvonalentum	-19 167	-16 761		-16 761	-22 562	-5 801	134,6
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄM	-8 166 456	-8 668 229	-85 410	-8 753 639	-8 408 923	344 716	96,1

Talous

Sivistystoimen talousarvion menot alittivat talousarvion. Toiminnan tuotot olivat arvioitua suuremmat ja näistä syistä sivistystoimen tilikausi 2022 on ylijäämäinen. Kokonaisuuteen nähden ylijäämä on maltillinen noin 3,9%. Sivistystoimelle haettiin ja saatiin runsaasti valtion erityisavustusta erilaisiin hankkeisiin. Muilta osin alitus koostuu usean yksikön pienemmistä alituksista.

Toiminta

Toiminta toteutui palvelusuunnitelman mukaan.

Korona vaikutti toimintoihin sekä talouden toteutumaan joiltain osin. Vaikka rajoitukset poistuivat keväällä, oli sairastavuus edelleen korkea. Tämä lisäsi sijaiskuluja. Henkilöstökuluja alensi henkilöstön vaihdokset sekä kelpoisten henkilöiden saatavuus.

Ukrainan kriisin myötä kunnan sivistyspalvelujen piiriin tuli useita perheitä. Valtion korvaukset perusopetukseen valmistavan opetuksen osalta tulevat viiveellä, kustannusten näkyessä jo vuonna 2022. Varhaiskasvatuksen osalta valtio korvasi joulukuussa ukrainalaisista lapsista syntyneitä kuluja erilliskorvauksella.

Henkilöstö on sivistystoimen suurin voimavara. Henkilöstön osalta tehtiin työhyvinvointikyselyt. Kyselyiden pohjalta yksiköissä teetetään vuoden 2023 aikana työhyvinvointisuunnitelmat.